

Handläggare: Sonja Sandberg
Tfn: 08- 508 14 019

Till Enskede- Årsta stadsdelsnämnd

Svar på motion 2006:5 om inrättande av kommunala utredare av fusk med socialbidrag

Förslag till beslut

1. Motionen avslås, då förekomsten av fusk inom försörjningsstöd inte motiverar anställningar av kommunala utredare av fusk.
2. Förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar till kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund
Stadsdelsdirektör

Bengt Stenström
Chef socialtjänstavdelningen

Sammanfattning

I en motion 20 februari 2006 föreslår Ann-Katrin Åslund, (fp), att kommunfullmäktige ska besluta att uppdra åt kommunstyrelsen att i samverkan med stadsdelarna inrätta kommunala utredare av fusk och felaktigheter i samband med utbetalning av försörjningsstöd.

Förvaltningen anser inte att förekomsten av fusk inom försörjningsstöd motiverar att kommunala utredare av fusk anställs. Nivån för försörjningsstödet är en miniminivå och som motionären skriver ”de allra flesta följer det regelverk som gäller”. Förvaltningen föreslår att motionen avslås.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom socialtjänstavdelningen.

Motionen i korthet

Ann-Katrin Åslund (fp) anför i sin skrivelse ”att det är ett stort misslyckande att över 25.000 stockholmare tvingas leva på socialbidrag och inte har ett arbete att gå till med en lön som de själva kan bestämma över”. Vidare skriver hon att de allra flesta som uppbär socialbidrag följer det regelverk som gäller men det är dags att erkänna att även bland socialbidragstagare finns en del som fuskar. Som exempel nämns att människor arbetar svart och samtidigt kvitterar ut socialbidrag, eller att man uppger oriktiga uppgifter när det gäller om föräldrar är sammanboende eller inte, för att få högre bidrag. Det är viktigt att slå fast att den som är i behov av och har rätt till socialbidrag ska ha det i enlighet med den norm som finns. Lika viktigt borde det vara att fusk och felaktigheter upptäcks, utreds och åtgärdas. Stockholms stad bör därför inrätta ett antal tjänster som utredare av fusk och felaktigheter i samband med utbetalning av försörjningsstöd.

Förvaltningens synpunkter / förslag

Drygt 30 procent av alla som uppbär försörjningsstöd i Enskede- Årsta har arbetslöshet som försörjningshinder och 28 procent har för låg ersättning från försäkringskassan. Orsakerna till bidragsberoendet för den enskilde finns i hög grad på en strukturell nivå.

Socialbidraget är ett behovsprövat bidrag som utges i sista hand om annan försörjning inte finns eller kan uppnås. Den nivå den enskilde tillförsäkras genom försörjningsstöd är en miniminivå. År 2006 får en ensamstående person 3420 kr per månad i försörjningsstöd att täcka utgifter för livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, hälsa och hygien, förbrukningsvaror, dagstidning, telefon, tv-avgift m.m. Kostnader för bostadshyra, resor, hushållsel och hemförsäkring tillkommer.

Det finns en allmän uppfattning om att fusk förekommer inom alla områden i samhället. Omfattningen kan uppskattas inom vissa sektorer och system men inte inom alla.

Fusk som är svårt att upptäcka är till exempel att arbeta och samtidigt uppbära tillfällig föräldrapenning för sjukt barn, att uppbära bostadsbidrag och underhållstöd som ensamstående fast man är sammanboende med den andra föräldern, att uppge inkomst som ensamstående fast man är sammanboende och därmed få en för låg daghemsavgift, att jobba svart fast man är sjukskriven eller uppbär försörjningsstöd. Dessa typer av fusk är svåra att föra i bevis. De som förfar bedrägligt vet också vilka möjligheter myndigheter har att kontrollera uppgifterna. De föräldrar som officiellt inte bor ihop, har sett till att den ena föräldern är mantalsskriven på annan adress än där familjen bor.

Inom försörjningsstöd gör handläggaren kontinuerliga kontroller till exempel genom dataförfrågningar om utbetalningar hos försäkringskassan innan försörjningsstöd beviljas. Den enskilde måste också styrka sina inkomster via verifikationer.

Det händer ändå ibland att framför allt retroaktiva ersättningar utgår som handläggaren inte fått uppgift om direkt och den enskilde inte heller tagit upp i sin redovisning av inkomster. Detta kan bero på att ersättningen utgått efter att ansökan ifyllts eller att den enskilde glömt eller medvetet utlämnat inkomsten. När en sådan situation uppstår görs en bedömning om den enskildes handlande är att betrakta som misstänkt socialbidragsbedrägeri. Om socialbidragsbedrägeri misstänks gör förvaltningen en polisanmälan. Samtidigt med polisanmälan kräver förvaltningen att det felaktigt utbetalda bidraget betalas tillbaka. Fem polisanmälningar har gjorts det senaste året.

Förvaltningen får ibland anonyma anmälningar om att enskilda felaktigt uppbär försörjningsstöd. Anmälningarna kan till exempel handla om att den enskilde jobbar svart.

Att genom kontroller och utredning få bevis för att någon arbetar svart är inte möjligt, allra helst när den enskilde nekar till att så är fallet. Finns en misstanke om att den enskilde har sin försörjning ordnad på annat sätt, kan förvaltningen agera på olika sätt. Är personen officiellt arbetslös, kan till exempel en praktikplats ordnas med krav på närvaro för att försörjningsstöd ska beviljas. Finns misstanke om att i familjen bor flera vuxna än som uppgivits vid ansökan, görs alltid hembesök.

Förvaltningen anser inte att förslaget att inrätta kommunala utredare av fusk och felaktigheter i samband med utbetalning av försörjningsstöd är något som skulle förbättra arbetssituationen för handläggare eller påverka förekomsten av fusk inom försörjningsstöd. Nivån för försörjningsstödet är en miniminivå och förekomsten av fusk kan inte motivera att kommunala utredare av fusk anställs. Förvaltningen delar motionärens uppfattning att de allra flesta följer det regelverk som gäller. Förvaltningen föreslår att motionen avslås.

Bilaga: motionen